

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No 38 April
2024

The issue of journal contains

Proceedings of the II Correspondence
International Scientific and Practical Conference

OPEN SCIENCE NOWADAYS: MAIN MISSION, TRENDS AND INSTRUMENTS, PATH AND ITS DEVELOPMENT

held on April 12th, 2024 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

OUCI
Open Ukrainian Citation Index

Euro Science Certificate № 22566 dated 09.03.2024
UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 75 dated 05.01.2024

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **38** | April, 2024

with the proceedings of the:

II Correspondence International
Scientific and Practical Conference

**OPEN SCIENCE NOWADAYS:
MAIN MISSION, TRENDS AND
INSTRUMENTS, PATH AND
ITS DEVELOPMENT**

held on April 12th, 2024 by

NGO European Scientific Platform
(Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative
Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ **38** | квітень, 2024

за матеріалами:

II Міжнародної науково-
практичної конференції

**ВІДКРИТА НАУКА СУЧАСНОСТІ:
ГОЛОВНА МІСІЯ, НАПРЯМИ
ТА ІНСТРУМЕНТИ, ШЛЯХ
ТА ЇЇ РОЗВИТОК**

що проводилася 12.04.2024

ГО «Європейська наукова
платформа» (Вінниця, Україна)
ТОВ «International Centre Corporative
Management» (Відень, Австрія)

Грааль науки : міжнар. наук. журнал. –
Вінниця : ГО «Європейська наукова
платформа», 2024. – No 38. – 438с.

*Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів,
студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання
теоретичного і прикладного характеру.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Танасійчук Альона Миколаївна,
доктор економічних наук, доцент (Україна)

Заступник головного редактора:

Ємельянов Олександр Юрійович,
доктор економічних наук, професор (Україна)

Відповідальний секретар:

Рабей Настасія Романівна (Україна)

Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); Jakhongir Shaturaev - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); Бойко Світлана Василівна - канд. екон. наук, доцент (Україна); Заднепровська Ганна Ігорівна - канд. екон. наук (Україна); Занора Володимир Олександрович - канд. екон. наук, доцент (Україна); Маркович Ірина Богданівна - канд. екон. наук, доцент (Україна); Яковенко Роман Валерійович - канд. екон. наук, доцент (Україна)

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:

Онкієнко Сергій Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); Marko Timchev - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); Khatuna Tabagari - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); Михаїлицька Наталія Ярославівна - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); Козьма Антон Антонович - канд. хім. наук (Україна); Купріянова Лариса Сергіївна - канд. мед. наук, доцент (Україна); Лисенко Дмитро Андрійович - канд. мед. наук, доцент (Україна); Полежаєв Юрій Григорович - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); Mukhabbat Khakimova - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); Куліченко Алла Костянтинівна - д-р. пед. наук, доцент (Україна); Фурман Тарас Юрійович - канд. пед. наук, доцент (Україна); Верескля Мар'яна Романівна - канд. пед. наук, доцент (Україна); Корбозерова Ніна Миколаївна - д-р. філол. наук, професор (Україна); Мелех Галина Богданівна - канд. філол. наук, доцент (Україна); Корнус Анатолій Олександрович - канд. геогр. наук, доцент (Україна); Фомін Андрій Володимирович - канд. іст. наук, доцент (Україна); Устінова Ірина Ігорівна - д-р. арх., професор (Україна); Воскобойнікова Юлія Василівна - д-р. мист. (Україна); Лугова Тетяна Анатоліївна - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: Зрада Соломія (Україна)

Дизайнер: Казьміна Надія (Україна)

Коректор: Дудник Григорій (Україна)

Консультант: Rachael Aparo (Австрія)

«Грааль науки» індексується в міжнародних реферативних та наукометричних базах даних:
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована UKRINTEI (Посвідчення № 75 від 05.01.2024) та сертифікована Euro Science Certification Group (Сертифікат № 22566 від 09.03.2024).

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого ЗМІ:
КВ 24638-14578ПР, від 04.11.2020

Grail of Science : inter. scientific journal. –
Vinnytsia : NGO «European Scientific Platform»,
2024. – No 38. – 438 p.

*The publication is intended for scientists, teachers, graduate students,
students, all those who seek to obtain thorough knowledge of a
theoretical and applied nature.*

EDITORIAL BOARD:

Editor-in-chief:

Alona Tanasiichuk,
D.Sc. in Economics, Associate professor (Ukraine)

Deputy editor-in-chief:

Olexandr Yemelyanov,
D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine)

Responsible secretary:

Nastasiia Rabei (Ukraine)

Raisa Kvasnytska - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); Jakhongir Shaturaev - Ph.D. in Economics, Associate professor (Republic of Uzbekistan); Svitlana Boiko - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Hanna Zadnieprovskaya - Ph.D. in Economics (Ukraine); Volodymyr Zanora - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Iryna Markovych - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); Roman Yakovenko - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine)

EDITORIAL CONSULTANTS:

Serhii Onikiienko - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); Khatuna Tabagari - D.Sc., Professor (Georgia); Marko Timchev - D.Sc. in Economics, Associate professor (Republic of Bulgaria); Nataliia Mykhalitska - Ph.D., Associate professor (Ukraine); Anton Kozma - Ph.D. in Chemistry (Ukraine); Larysa Kupriianova - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); Dmytro Lysenko - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); Yuriy Polyezhaev - Ph.D. in Social Communications, Associate professor (Ukraine); Mukhabbat Khakimova - D.Sc. in Pedagogy, Professor (Republic of Uzbekistan); Alla Kulichenko - D.Sc. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Taras Furman - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Vereskliia Mariana - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); Nina Korbozerova - D.Sc. in Philology, Professor (Ukraine); Melekh Halyna - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); Anatolii Kornus - Ph.D. in Geography, Associate professor (Ukraine); Andrii Fomin - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); Iryna Ustinova - D.Sc. in Architecture, Professor (Ukraine); Yuliia Voskoboinikova - D.Sc. in Arts (Ukraine); Tetiana Luhova - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine)

Responsible for e-layout: Solomiia Zrada (Ukraine)

Responsible designer: Nadiia Kazmina (Ukraine)

Responsible proofreader: Hryhorii Dudnyk (Ukraine)

Consultant: Rachael Aparo (Austria)

The journal «Grail of Science» is indexed in international reference and scientometric databases:
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

The conference is approved by UKRISTEI (Certificate № 75 dated January 5th, 2024) and certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 22566 dated March 9th, 2024).

The author is responsible for the accuracy of the facts presented and the correctness of citations.

Certificate of state registration of mass media:
КВ 24638-14578ПР of 04.11.2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

СТАТТІ

ЗАГРОЗИ ТА РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА
Бугріменко Р.М., Смірнова П.В., Смокова Л.М. 23

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ «ФОНДОВИЙ РИНОК» ЯК ЕЛЕМЕНТА
БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Фіщук С.В. 28

ТАНІНИ ТА ЇХ РОЛЬ У ВИНІ ДЛЯ ВИННОГО СОМЕЛЬЄ У ЗАКЛАДАХ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА
Рибаківа С.С. 36

СЕКЦІЯ II. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

СТАТТІ

ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF ACCOUNTS PAYABLE ON THE
ENTERPRISE'S FINANCIAL STATE
Gordeeva T.A. 41

ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ НА АМОРТИЗАЦІЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ
ЗА МЕТОДОМ НА ОСНОВІ ЧИСТОГО ДОХОДУ ВІД ОСНОВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
Сук П.Л. 46

СЕКЦІЯ III. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

СТАТТІ

MODERN TENDENCIES IN THE USE OF INTERNET ADVERTISING
Khatuna Bebnadze 52

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ЛОГІСТИЧНІ ОПЕРАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ
Гнедіна К.В., Нагорний П.В. 59

ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МІЖФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЛАНЦЮГАХ ПОСТАЧАННЯ Щеховська Л.М.	62
--	----

СЕКЦІЯ IV. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СТАТТІ

BUSINESS DIGITAL TRANSFORMATION TRENDS IN THE ECOSYSTEM OF GEORGIA Scientific research group: Tamar Makasarashvili, Giuli Giguashvili, Tea Khorguashvili, Nino Orjonikidze ..	64
PECULIARITIES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE PUBLIC ADMINISTRATION Giuli Giguashvili, Tamar Makasarashvili	70
PROCESSING, ANALYSIS & ANALYTICS OF BIG DATA FOR THE INNOVATIVE MANAGEMENT Krasnyuk M., Nevmerzhytska S., Tsalko T.	75
ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВІДБУДОВИ ТА РЕФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Чернецька Т.Ю.	84

СЕКЦІЯ V. СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СТАТТІ

ТЕНДЕНЦІЇ У ВІДТВОРЕННІ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ Борисова Ю.В., Дуднікова Н.М.	89
---	----

СЕКЦІЯ VI. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

СТАТТІ

ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕРЖАВНО-ПРАВОВІ ПОГЛЯДИ АВГУСТИНА ВОЛОШИНА Липитчук О.В.	94
---	----

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ДЕМАРКАЦІЇ В АВТОРСЬКОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ Мурач Д.В., Янішевська К.Д.	105
ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ПРАВОСВІДОМОСТІ Сеїтаблаєв Е.Р.	108

СЕКЦІЯ VII. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

СТАТТІ

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОВГОТРИВАЛИХ ФОРТИФІКАЦІЙНИХ СПОРУД ЗА ЇХ СТІЙКІСТЮ ДО АРТИЛЕРІЙСЬКОГО ВОГНЮ НА ПРИКЛАДІ СПОРУД КИЇВСЬКОГО УКРІПЛЕНОГО РАЙОНУ 1929-1932 РОКІВ БУДІВНИЦТВА Кайнаран А.В., Денисов І.А., Марко В.П.	111
ХАРАКТЕР НАНЕСЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ ВПЛИВ УДАРНИМИ ДРОНАМИ У ДРУГОМУ КВАРТАЛІ 2023 РОКУ Науково-дослідна група: Азаренко О.В., Гончаренко Ю.Ю., Дівізінюк М.М., Камишенцев Г.В., Фаррахов О.В.	117

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

АНАЛІЗ ВИРОБНИЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ РЕМОНТНИХ ПІДРОЗДІЛІВ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЗА ДОСВІДОМ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ Горбачова Я.С., Сампір О.М., Горбачов К.М.	128
---	-----

СЕКЦІЯ VIII. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

СТАТТІ

DEVELOPMENT OF A METHOD FOR OBTAINING THE COMPLEX "CASEIN POLYPHENOLIC COMPOUNDS" ENRICHED WITH CHLOROGENIC ACID Scientific research group: Ivanov E.G., Ganin V.Yu., Kosiachenko K.Ye., Sotnykova K.O.	131
EXPERIMENTAL MODEL OF DIC SYNDROME Boiarchuk O.D.	138
THE INFLUENCE OF LOW-INTENSITY BROADBAND ULTRASOUND ON SKIN REGENETATION IN AN EXPERIMENT Marchenko A.T., Kuzmenko A.P.	142

СЕКЦІЯ ІХ. ГІРНИЦТВО ТА НАФТОГАЗОВА ІНЖЕНЕРІЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

РОЗРАХУНОК СТІЙКОСТІ ТРУБОПРОВІДІВ ПРОТИ СПЛИВАННЯ ПРИ
БАЛАСТУВАННІ ОДИНОЧНИМИ ПРИВАНТАЖУВАЧАМИ
Пиріг Т.Ю., Іванов О.В. 147

СЕКЦІЯ Х. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ФОРМУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРІВ ЕНЕРГЕТИКІВ
Мосієнко Г.М., Тарасенко А.І. 150

СЕКЦІЯ ХІ. ЕКОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

СТАТТІ

ЕКОЛОГІЧНИЙ СКЛАД РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ ТЕХНОГЕННИХ
ЕКОТОПІВ ВІДВАЛІВ КРИВБАСУ
Маленко Я.В., Поздній Є.В., Верба Д.Д. 153

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

THE IMPACT OF FOREST FIRES ON PINE PLANTATIONS "IN THE BRANCH
«KOROSTYSHIV FORESTRY»
Kratiuk O., Aharova M., Romaniuk R. 161

СЕКЦІЯ ХІІ. КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

СТАТТІ

DEVELOPMENT AND TRAINING OF LSTM MODELS FOR CONTROL OF
VIRTUAL DISTRIBUTED SYSTEMS USING TENSORFLOW AND KERAS
Telezhenko D. 163

SERVERLESS ARCHITECTURE OVERVIEW: AN IN-DEPTH EXPLANATION OF WHAT SERVERLESS ARCHITECTURE IS, ITS KEY COMPONENTS, BENEFITS, AND CHALLENGES
 Vaikenych I.-A.V. 169

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

РОЗРОБКА ВЕБ-ЗАСТОСУНКУ ДЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ ТА ОБРАННЯ ДИСЦИПЛІН, З МОЖЛИВІСТЮ ДОСТУПУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА АДМІНІСТРАТОРІВ
 Макренко М.О., Мащенко Л.В. 179

**СЕКЦІЯ XIII.
 СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА
 ОПТИМІЗАЦІЯ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

THE ROLE OF INVESTMENT LAG IN ECONOMIC SYSTEM DEVELOPMENT TRAJECTORY
 Poznyak S.P., Kolyada Yu.V. 181

**СЕКЦІЯ XIV.
 ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ**

СТАТТІ

OPEN SCIENCE: СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ
 Тур О.М., Шабуніна В.В., Орел О.О. 185

OPTIMIZATION OF THE USE OF SOME MODULES IN THE MOODLE SYSTEM
 Hubal H.M. 189

TRAFFIC LIGHT DETECTION WITH YOLO MODELS
 Zanevych Yu. 194

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ НЕПЕРЕРВНИХ ДИНАМІЧНИХ СИСТЕМ У СЕРЕДОВИЩІ MATLAB
 Графов В.В., Лупаренко О.В., Козлов М.А. 200

**СЕКЦІЯ XV.
 ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ**

СТАТТІ

GEOMETRIC CONFIGURATION WITH AN ARBITRARY POINT INSIDE A TRIANGLE
 Hetmanenko L. 206

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ОБРОБКИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДАНИХ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ НАУК Сяєв А.В.	211
ОСОБЛИВОСТІ УЗАГАЛЬНЕНОГО МЕТОДУ СУПЕРПОЗИЦІЙ У ЗАДАЧАХ ПРО ГАРМОНІЙНІ КОЛИВАННЯ ПРЯМОКУТНИХ ОБЛАСТЕЙ З «ШАХОВОЮ» СТРУКТУРОЮ НЕОДНОРІДНОСТІ Лупаренко О.В.	216
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТЕКСТОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПОСТАНОВКИ ЗАДАЧ ОПТИМІЗАЦІЇ Симонов Д.І., Симонов Є.Д.	224

СЕКЦІЯ XVI. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

СТАТТІ

DISRUPTION IN POETIC DISCOURSE: CONCEPTUAL CONTENT Neborsina N.P.	228
АДАПТАЦІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ У СУЧАСНІЙ ЧЕСЬКІЙ МОВІ Антоненко О.В.	240
ЛЕКСЕМА КАША ЯК ОДИН З МОВНИХ ЗНАКІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Невойт В.І.	244
МОТИВ НАУКИ У СЕРЕДНЬОВІЧЧІ У ПОВІСТІ НАТАЛЕНИ КОРОЛЕВОЇ «1313» Потюк С.В.	250
МОТИВАЦІЙНА ОСНОВА ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СУМУ, ТУГИ, СМУТКУ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА УГОРСЬКІЙ МОВАХ Ханикіна Н.В., Вятчаніна С.В., Хоружева Л.Є.	254
ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ АНГЛОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ ПОЕМИ Т. ШЕВЧЕНКА «КАТЕРИНА» Антонова В.А.	264
ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ПОВНОМАШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ: АНАЛІЗ ЛІНГВІСТИЧНОГО АСПЕКТУ ВЕРБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ АНГЛОМОВНИХ ЗМІ Міхєєв Г.Д.	275

СЕКЦІЯ XVII. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ У ВПРОВАДЖЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК ВЗАЄМОДІЇ МІЖ БІЗНЕСОМ Й ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ Теремко В.В.	281
РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА У КРИЗОВИХ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЯХ Теремко В.В.	284

СЕКЦІЯ XVIII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

СТАТТІ

APPLYING DIGITAL TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING COMMUNICATIVE SKILLS IN ENGLISH LEARNING COURSE Тупnyi V.I.	288
THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES Karmazina K.B.	294
THEORY OF CONSTRUCTIVISM AND A COMMUNICATIVE COURSEBOOK AS A PREREQUISITE FOR ORGANIZING THE FIRST YEAR IT STUDENTS' INDEPENDENT WORK AT THE ESP CLASSES Byrkun L., Liashenko L.	298
З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ САЙТУ LIVEWORKSHEETS ДЛЯ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Ліхошерстова В.Г.	303
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГУМАНІТАРНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО РОЗВИТКУ Мараховська Е.В.	307
КОГНІТИВНИЙ КОМПОНЕНТ У СТРУКТУРІ ГОТОВНОСТІ ДО КРЕАТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ Клімашевська Г.Р.	313
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Павленко І.Г., Алексеева О.Р.	318

СИСТЕМА «ШКОЛА-ЗВО» ЯК ІДЕАЛЬНА МОДЕЛЬ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
Медведовська Т.П., Терханова О.В., Пащенко Д.О. 326

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ
Куліненко Л.Б. 330

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

FOSTERING LEARNER AUTONOMY THROUGH SELF-ASSESSMENT OF FUTURE BACHELORS IN APPLIED MECHANICS ENGLISH LEXICAL COMPETENCE
Kotkovets A. 338

USING SOCIAL NETWORKS' VOCABULARY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES FOR TOURISM AND HOSPITALITY STUDENTS
Pozdniakov O. 340

ВИКОРИСТАННЯ ПІРАМІДИ ФРАНКЛІНА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
Ткачук В.В. 342

ДОПОМОГА CHATGPT ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
Жиденко Т. 345

СЕКЦІЯ ХІХ. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
Чуйко Г.В., Колтунович Т.А. 348

СЕКЦІЯ ХХ. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

СТАТТІ

ASSESSMENT OF THE EFFECT OF BIODEGRADABLE IMPLANTS BASED ON POLYLACTIDE ON THE ORGANISM ANIMALS BY ANALYSIS OF THE DYNAMICS OF BIOCHEMICAL INDICATORS OF THE BLOOD AT DIFFERENT PERIODS OF RESEARCH
Pavlov O.D., Pavlova O.O. 351

АВТОНОМНА ДИСФУНКЦІЯ ВНАСЛІДОК ЛЕГКОЇ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ ТА ЇЇ ОЦІНКА ЗА ВАРІАБЕЛЬНІСТЮ СЕРЦЕВОГО РИТМУ
Боцьва Т.О. 356

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ В ОБЛАСТІ СЛУХУ Маляренко В.Р., Дзиза А.В.	366
МІКРОБІОМ ТА ОЖИРІННЯ Мельник Т.М., Півторак К.В.	379
ПАТОГЕНЕТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОМЕНТИНУ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ В ПОЄДНАННІ З ОЖИРІННЯМ Науково-дослідна група: Солов'юк О.О., Назаренко О.В., Солов'юк О.А., Кулинич Р.Л.	390
ПРОФІЛАКТИКА РОЗЛАДІВ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ПІД ВПЛИВОМ ТРИВАЛОГО СТРЕСУ Трач В.В., Скакунов М.О., Старусева В.В.	394
ТРОМБОЕМБОЛІЯ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ У ПАЦІЄНТІВ НА ІНФАРКТ МІОКАРДА: МОЖЛИВОСТІ ТА ЕТАПНІСТЬ ДІАГНОСТИКИ В ЛІКУВАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ, РЕЗУЛЬТАТИ АНТИТРОМБОЛІТИЧНОЇ ТЕРАПІЇ (ВЛАСНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ) Бортний М.О., Бортна Т.М.	398

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ALZHEIMER TYPE 2 ASTROCYTOSIS IN HUMAN SEPSIS-ASSOCIATED ENCEPHALOPATHY Shuliatnikova T.V., Tumanskyi V. O., Tumanska L.M.	410
ВПЛИВ МЕДИЧНОГО КАНАБІСУ НА СЕРЦЕВО-СУДИННУ СИСТЕМУ ПРИ ЛІКУВАННІ ХРОНІЧНОГО БОЛЮ Михайловина О.В., Апалькова Д.М.	412

СЕКЦІЯ XXI. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ ТА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ

СТАТТІ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПІДВІСНОЇ ТЕРАПІЇ ДЛЯ ОСІБ З ВЕРТЕБРОГЕННИМ БОЛЬОВИМ СИНДРОМОМ ПОПЕРЕКОВОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА Вергелес С.О.	414
--	-----

СЕКЦІЯ XXII. ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

СТАТТІ

ГОЛОВНА ПЛОЩА МІСТА: СИМВОЛІЧНА АРТИКУЛЯЦІЯ ХАРКОВА
Фесенко Г.Г. 418

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ХІХ СТОЛІТТЯ У СВІТЛІ
КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО ПІДХОДУ
Ковальчук О.О. 424

СЕКЦІЯ XXIII. КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

СТАТТІ

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ
КРЕАТИВНИХ КЛАСТЕРІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МІСТ (ПОДОРОЖНІ
НОТАТКИ ПО ПАРИЖУ)
Шевченко М. 427

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

СПІВАЧКА ДЖАМАЛА ТА ЇЇ ВОКАЛЬНО – ТВОРЧА ПАЛІТРА
Зайцева А.А. 434

CONTENT

SECTION I. ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

ARTICLES

THREATS AND RISKS OF DIGITAL TRANSFORMATION OF THE ENTERPRISE Buhrimenko R., Smirnova P., Smokova L.	23
CONCEPTUALIZATION OF THE CATEGORY "STOCK MARKET" AS AN ELEMENT OF THE STOCK MARKET ACTIVITY Fishchuk St.	28
TANNINS AND THEIR ROLE IN WINE Rybakova S.	36

SECTION II. FINANCE AND BANKING; TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING

ARTICLES

ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF ACCOUNTS PAYABLE ON THE ENTERPRISE'S FINANCIAL STATE Gordeeva T.A.	41
REFLECTION OF DEPRECIATION OF NON-CURRENT ASSETS USING THE NET INCOME FROM PRINCIPAL ACTIVITY METHOD Suk P.	46

SECTION III. MARKETING AND LOGISTICS ACTIVITIES

ARTICLES

MODERN TENDENCIES IN THE USE OF INTERNET ADVERTISING Khatuna Bebnadze	52
--	----

ABSTRACTS

ЛОГІСТИЧНІ ОПЕРАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ Hnedina K., Nahorhyi P.	59
---	----

A CROSS-FUNCTIONAL SUPPLY CHAIN INTELLECTUAL PROPERTY ISSUE
Shchekhovska L. 62

SECTION IV. MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

ARTICLES

BUSINESS DIGITAL TRANSFORMATION TRENDS IN THE ECOSYSTEM OF
GEORGIA
Scientific research group:
Tamar Makasarashvili, Giuli Giguashvili, Tea Khorguashvili, Nino Orjonikidze .. 64

PECULIARITIES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION
Giuli Giguashvili, Tamar Makasarashvili 70

PROCESSING, ANALYSIS & ANALYTICS OF BIG DATA FOR THE
INNOVATIVE MANAGEMENT
Krasnyuk M., Nevmerzhytska S., Tsalko T. 75

INTERACTION OF SUBJECTS PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP FOR
SOCIAL-ECONOMIC ACTIVATION CONSTRUCTION AND REFORMS IN
UKRAINE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES
Chernetska T.Yu. 84

SECTION V. SOCIAL WORK AND SOCIAL WELFARE

ARTICLES

TRENDS IN REPRODUCING GENDER INEQUALITY DURING A FULL-SCALE
WAR
Borysova Y., Dudnikova N. 89

SECTION VI. LAW AND INTERNATIONAL LAW

ARTICLES

TO THE QUESTION OF THE STATE-LEGAL VIEWS OF AUGUSTYN
VOLOSHYN
Lypyтчuk O. 94

ABSTRACTS

SOME ASPECTS OF THE DEMARCATION PROBLEM IN THE COPYRIGHT LAW OF UKRAINE
Murach D., Yanishevskaya K. 105

CONCEPT AND SIGNS OF LEGAL CONSCIOUSNESS
Seitablaiev E. 108

**SECTION VII.
MILITARY SCIENCES, NATIONAL SECURITY AND
SECURITY OF THE STATE BORDER**

ARTICLES

CLASSIFICATION OF LONG-TERM FORTIFICATION STRUCTURES ACCORDING TO THEIR RESISTANCE TO ARTILLERY FIRE AS AN EXAMPLE OF THE BUNKERS OF THE KYIV FORTIFIED REGION 1929-1932 YEARS OF CONSTRUCTION
Kainaran A., Denysov I., Marko V. 111

THE NATURE OF TERRORIST IMPACTS BY ATTACK DRONES IN THE SECOND QUARTER OF 2023
Scientific research group:
Azarenko O., Honcharenko Y., Diviziniuk M., Kamyshentsev H., Farrakhov O. 117

ABSTRACTS

ANALYSIS OF THE REPAIR UNITS PRODUCTION OPPORTUNITIES OF THE GROUND FORCES OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE ACCORDING TO THE EXPERIENCE OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR
Horbachova Y., Sampir O., Horbachov K. 128

**SECTION VIII.
BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY**

ARTICLES

DEVELOPMENT OF A METHOD FOR OBTAINING THE COMPLEX “CASEIN POLYPHENOLIC COMPOUNDS” ENRICHED WITH CHLOROGENIC ACID
Scientific research group:
Ivanov E.G., Ganin V.Yu., Kosiachenko K.Ye., Sotnykova K.O. 131

EXPERIMENTAL MODEL OF DIC SYNDROME
Boiarchuk O.D. 138

THE INFLUENCE OF LOW-INTENSITY BROADBAND ULTRASOUND ON SKIN REGENERATION IN AN EXPERIMENT
Marchenko A.T., Kuzmenko A.P. 142

SECTION IX. MINING, OIL AND GAS ENGINEERING

ABSTRACTS

CALCULATION OF THE STABILITY OF PIPELINES AGAINST FLOATING WHEN BALLASTED BY SINGLE LOADERS
Pyrih T., Ivanov O. 147

SECTION X. ENERGY AND POWER ENGINEERING

ABSTRACTS

FORMATION OF MODELS OF ELECTRICAL ENERGY EQUIPMENT IN THE TRAINING OF ENERGY ENGINEERS
Mosiienko H., Tarasenko A. 150

SECTION XI. ECOLOGY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION TECHNOLOGIES

ARTICLES

ECOLOGICAL COMPOSITION OF PLANT GROUPS OF TECHNOGENIC ECOTOPE OF THE KRYVBAS DUMPS
Malenko Ya., Pozdnii Ye., Verba D. 153

ABSTRACTS

THE IMPACT OF FOREST FIRES ON PINE PLANTATIONS "IN THE BRANCH «KOROSTYSHIV FORESTRY»
Kratiuk O., Ahapova M., Romaniuk R. 161

SECTION XII. COMPUTER AND SOFTWARE ENGINEERING

ARTICLES

DEVELOPMENT AND TRAINING OF LSTM MODELS FOR CONTROL OF VIRTUAL DISTRIBUTED SYSTEMS USING TENSORFLOW AND KERAS
Telezhenko D. 163

SERVERLESS ARCHITECTURE OVERVIEW: AN IN-DEPTH EXPLANATION OF WHAT SERVERLESS ARCHITECTURE IS, ITS KEY COMPONENTS, BENEFITS, AND CHALLENGES
Baikenych I.-A.V. 169

ABSTRACTS

DEVELOPMENT OF A WEB APPLICATION FOR VIEWING AND SELECTING COURSES WITH THE POSSIBILITY OF ACCESS TO STUDENTS, TEACHERS AND ADMINISTRATORS
 Makrenko M., Mashchenko L. 179

**SECTION XIII.
 SYSTEM ANALYSIS, MODELING AND
 OPTIMIZATION**

ABSTRACTS

THE ROLE OF INVESTMENT LAG IN ECONOMIC SYSTEM DEVELOPMENT TRAJECTORY
 Poznyak S.P., Kolyada Yu.V. 181

**SECTION XIV.
 INFORMATION TECHNOLOGIES AND SYSTEMS**

ARTICLES

OPEN SCIENCE: MODERN TRANSFORMATIONS OF SCIENTIFIC PRACTICE
 Tur O., Shabunina V., Orel O. 185

OPTIMIZATION OF THE USE OF SOME MODULES IN THE MOODLE SYSTEM
 Hubal H.M. 189

TRAFFIC LIGHT DETECTION WITH YOLO MODELS
 Zanevych Yu. 194

VISUALIZATION AND STUDY OF CONTINUOUS DYNAMIC SYSTEMS IN MATLAB ENVIRONMENT
 Grafov V.V., Luparenko O.V., Kozlov M.A. 200

**SECTION XV.
 PHYSICS AND MATHEMATICS**

ARTICLES

GEOMETRIC CONFIGURATION WITH AN ARBITRARY POINT INSIDE A TRIANGLE
 Hetmanenko L. 206

FEATURES OF EXPERIMENTAL DATA PROCESSING METHODS IN THE TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES
 Siasiev A. 211

FEATURES OF THE GENERALIZED SUPERPOSITION METHOD IN PROBLEMS OF HARMONIC OSCILLATIONS OF RECTANGULAR REGIONS WITH A «CHESSBOARD» STRUCTURE OF INHOMOGENEITY Luparenko O.V.	216
TRANSFORMATION OF TEXTUAL INFORMATION FOR AUTOMATING THE PROCESS OF OPTIMIZATION PROBLEM FORMULATION Symonov D., Symonov Y.	224

SECTION XVI. PHILOLOGY AND JOURNALISM

ARTICLES

DISRUPTION IN POETIC DISCOURSE: CONCEPTUAL CONTENT Neborsina N.P.	228
ADAPTATION OF INTERNATIONALISMS IN THE MODERN CZECH LANGUAGE Antonenko O.	240
WORD KASHA AS ONE OF LANGUAGE SIGNS OF UKRAINIAN CULTURE Nevoit V.	244
THE MOTIF OF SCIENCE IN THE MIDDLE AGES IN NATALENA KOROLEVA'S STORY "1313" Potiuk S.V.	250
MOTIVATIONAL BASIS OF VERBS DENOTING THE PSYCHO-EMOTIONAL STATE OF GRIEF, SORROW, SADNESS IN UKRAINIAN AND HUNGARIAN Khanykina N.V., Viatchanina S.V., Khoruzheva L.Ye.	254
FEATURES OF METAPHOR OF THE ENGLISH TRANSLATION OF T. SHEVCHENKO'S POEM «KATERYNA» Antonova V.A.	264
“FORMATION OF UKRAINE'S IMAGE AFTER THE FULL-SCALE INVASION BY THE RUSSIAN FEDERATION: ANALYSIS OF THE LINGUISTIC ASPECT OF VERBAL STRATEGIES IN ENGLISH-LANGUAGE MEDIA” Mikhieiev H.	275

SECTION XVII. PHILOSOPHY AND POLITICAL SCIENCE

ABSTRACTS

PROSPECTS AND CHALLENGES IN THE IMPLEMENTATION OF EUROPEAN PRACTICES OF INTERACTION BETWEEN BUSINESS AND PUBLIC AUTHORITIES IN UKRAINE Teremko V.	281
---	-----

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA IN CRISIS POLITICAL COMMUNICATIONS
Teremko V. 284

**SECTION XVIII.
PEDAGOGY AND EDUCATION**

ARTICLES

APPLYING DIGITAL TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING
COMMUNICATIVE SKILLS IN ENGLISH LEARNING COURSE
Tynnyi V.I. 288

THE ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN LEARNING FOREIGN
LANGUAGES
Karmazina K.B. 294

THEORY OF CONSTRUCTIVISM AND A COMMUNICATIVE COURSEBOOK
AS A PREREQUISITE FOR ORGANIZING THE FIRST YEAR IT STUDENTS'
INDEPENDENT WORK AT THE ESP CLASSES
Byrkun L., Liashenko L. 298

USING LIVEWORKSHEETS TO TEACH ENGLISH ONLINE
Likhosherstova V. 303

INNOVATIVE ACTIVITIES IN THE HUMANITARIAN EDUCATIONAL
SPACE OF UKRAINE IN THE REALITIES OF MODERN WORLD
DEVELOPMENT
Marakhovska E. 307

COGNITIVE COMPONENT IN THE STRUCTURE OF READINESS FOR
CREATIVE PROFESSIONAL ACTIVITY OF FUTURE PRIMARY CLASS
TEACHERS
Klimashevskaya H. 313

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR OPTIMIZING THE PROCESS
OF FORMATION OF MODERN STUDENT YOUTH MORAL
CONSCIOUSNESS
Pavlenko I., Aleksieieva O. 318

«SCHOOL - INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION» SYSTEM AS AN IDEAL
MODEL OF CONTINUOUS EDUCATION
Medvedovska T., Terkhanova O., Pashchenko D. 326

THE ESSENCE AND STRUCTURE OF PROFESSIONAL SELF-
DETERMINATION OF STUDENTS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL
EDUCATION
Kulinenko L. 330

ABSTRACTS

FOSTERING LEARNER AUTONOMY THROUGH SELF-ASSESSMENT OF FUTURE BACHELORS IN APPLIED MECHANICS ENGLISH LEXICAL COMPETENCE
Kotkovets A. 338

USING SOCIAL NETWORKS' VOCABULARY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES FOR TOURISM AND HOSPITALITY STUDENTS
Pozdniakov O. 340

USE OF THE FRANKLIN PYRAMID IN EDUCATION DELIVERY
Tkachuk V. 342

CHATGPT HELP WITH LEARNING A FOREIGN LANGUAGE
Zhydenko T. 345

**SECTION XIX.
PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY**

ABSTRACTS

MENTAL HEALTH OF STUDENTS – FUTURE PSYCHOLOGISTS IN THE CONDITIONS OF WAR
Chuyko H., Koltunovych T. 348

**SECTION XX.
MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH**

ARTICLES

ASSESSMENT OF THE EFFECT OF BIODEGRADABLE IMPLANTS BASED ON POLYLACTIDE ON THE ORGANISM ANIMALS BY ANALYSIS OF THE DYNAMICS OF BIOCHEMICAL INDICATORS OF THE BLOOD AT DIFFERENT PERIODS OF RESEARCH
Pavlov O.D., Pavlova O.O. 351

AUTONOMIC DYSFUNCTION AS A CONSEQUENCE OF A MILD TRAUMATIC BRAIN INJURY AND ITS EVALUATION BY MEANS OF HEART RATE VARIABILITY
Botsva T. 356

USE OF MODERN TECHNOLOGIES FOR DIAGNOSTIC AND TREATMENT OF HEARING DISEASES
Maliarenko V., Dzyza A. 366

MICROBIOME AND OBESITY
Melnyk T., Pivtorak K. 379

PATHOGENETIC SIGNIFICANCE OF OMENTIN IN PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES IN COMBINATION WITH OBESITY
 Scientific research group:
 Soloviuk O.O., Nazarenko N.V., Soloviuk O.A., Kulynych R.L. 390

PREVENTION OF DISORDERS OF THE NERVOUS SYSTEM UNDER THE INFLUENCE OF PROLONGED STRESS
 Trach V., Skakunov M., Staruseva V. 394

PULMONARY ARTERY THROMBOEMBOLISM IN PATIENTS WITH MYOCARDIAL INFARCTION: POSSIBILITIES AND STAGES OF DIAGNOSTICS IN A HOSPITAL, RESULTS OF ANTITROMBOLITIC THERAPY (OWN OBSERVATIONS)
 Bortnyi M., Bortna T. 398

ABSTRACTS

ALZHEIMER TYPE 2 ASTROCYTOSIS IN HUMAN SEPSIS-ASSOCIATED ENCEPHALOPATHY
 Shuliatnikova T.V., Tumanskyi V. O., Tumanska L.M. 410

THE EFFECT OF MEDICAL CANNABIS ON THE CARDIOVASCULAR SYSTEM IN THE TREATMENT OF CHRONIC PAIN
 Mykhailovyna O., Apalkova D. 412

**SECTION XXI.
 PHYSICAL CULTURE, SPORTS AND PHYSICAL
 THERAPY**

ARTICLES

EFFECTIVENESS OF APPLICATION OF INDIVIDUAL REHABILITATION PROGRAM FOR PERSONS WITH VERTEBROGENIC PAIN SYNDROME OF LUMBAR SPINE
 Verheles S. 414

**SECTION XXII.
 HISTORY, ARCHEOLOGY AND CULTUROLOGY**

ARTICLES

THE MAIN SQUARE OF THE CITY: SYMBOLIC ARTICULATION OF KHARKIV
 Fesenko G. 418

ABSTRACTS

THE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ARCHAEOGRAPHY IN THE 19TH CENTURY IN THE LIGHT OF THE CULTURAL-HISTORICAL APPROACH
Kovalchuk O. 424

**SECTION XXIII.
CULTURE AND ART**

ARTICLES

CULTURAL PRACTICES OF ORGANIZATION AND FUNCTIONING OF CREATIVE CLUSTERS OF EUROPEAN CITIES (TRAVEL NOTES ON PARIS)
Shevchenko M. 427

ABSTRACTS

SINGER JAMALA AND HER VOCAL - CREATIVE PALETTE
Zaitseva A. 434

DOI 10.36074/grail-of-science.12.04.2024.043

МОТИВАЦІЙНА ОСНОВА ДІЄСЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СУМУ, ТУГИ, СМУТКУ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА УГОРСЬКІЙ МОВАХ

Ханикіна Наталія Валентинівна

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних наук
Міжнародний європейський університет, Київ, Україна

Вятчаніна Світлана Володимирівна

старший викладач кафедри української та іноземних мов
НУФВСУ, м. Київ, Україна

Хоружева Леся Євгенівна

старший викладач кафедри української та іноземних мов
НУФВСУ, м. Київ, Україна

Анотація. Метою дослідження є аналіз дієслів на позначення психоемоційного стану суму, туги, смутку суб'єкта в українській та угорській мовах, визначення ядерних і периферійних зон ситуатем, що позначають стан суму, туги, смутку суб'єкта в українській та угорській мовах, та встановлення мотиваційної основи дієслів зазначеного психоемоційного стану суб'єкта в українській та угорській мовах.

Завданням роботи є виявлення характеру мотиваційних відношень в ономасіологічній і когнітивно-семантичній структурі дієслів, що позначають психічний стан суму, туги, смутку суб'єкта, а також здійснення когнітивно-ономасіологічний аналізу дієслів на позначення цього психоемоційного стану суб'єкта і виявлення типів їх мотивації в українській та угорській мовах.

У роботі здійснений поліситуаційний аналіз, який дозволяє всередині лексико-семантичної групи дієслів, що позначають психоемоційний стан суб'єкта, а саме стан суму, туги, смутку, в українській та угорській мовах, встановити зони ядерної семантики та його периферії – ближньої, дальньої, крайньої.

У ході дослідження дієслів на позначення психоемоційного стану суму, туги, смутку суб'єкта в українській та угорських мовах було визначено ядерні позиції – асертема – ситуатема, ситуатема ближньої, дальньої та крайньої периферії, конситуації. Згідно поліситуаційного дієслівного аналізу та визначення ядерно-периферійної зони ситуатем були встановлені типи мотиваційної основи для дієслівної семантики “суму, туги, смутку”.

Ключові слова: вербальна семантика, поліситуаційний аналіз, асертема, ближня, дальня, крайня периферія, конситуація, ситуатема, ситуативно-подієво-пропозиціональний підхід.

Антропоцентричний принцип у сьогоденній лінгвістиці з напрямками “людина в мові” та “мова в людині” став панівним для різних наук, насамперед, філософії (Ф. С. Бацевич, У. Еко та ін.), біології (У. Матурана), нейрології (А. Дамазіо, А. Р. Лурія), антропології (К. Леві-Стросс), семіотики (С. С. Єрмоленко, С. П. Денисова, Ч. Морріс, Ч. С. Пірс, та ін.), психолінгвістики й етнолінгвістики (Д. І. Терехова, О. В. Тищенко), біосеміотики (Р. Харріс). Сучасні наукові здобутки розкривають нам взаємозв'язок тілесного (Н. Б. Мечковська) й емоційного (К. Е. Ізард, П. Екман) компонентів в житті людини, які відображені як у мові загалом так і в процесах номінації.

Вітчизняна лінгвістична теорія номінації з її основними векторами – семасіологічним (В. В. Левицький, В. В. Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська та ін.) і ономасіологічним (Ф. С. Бацевич, О. Л. Березович, Т. А. Космеда, Г. В. Кочерга, О. О. Селіванова та ін.) продовжує розробляти методики для розкриття механізмів мотивації станів суб'єкта, зокрема, фізичного (тілесного/соматичного) і психоемоційного [24].

Спираючись на попередні дослідження з психоемоційного стану суб'єкта, продовжимо пошуки встановлення мотиваційної основи дієслів на позначення психоемоційного стану *суму*, *тугу*, *смутку* суб'єкта в українській та угорській мовах із залученням наукової гіпотези (А. П. Мартинюк), яка розкриває взаємозв'язок фізичного і психічного проявів людини для семантичної мотивації [24].

Актуальність теми дослідження у зіставно-типологічному аспекті спрямована на вивчення процесів семантичної транспозиції в мовах, що належать до різних мовних сімей (індоєвропейської й уральської) з морфолого-типологічними класами (флективним і аглютинативним). До комплексного аналізу дієслівних номінацій, що позначають психоемоційний стан *суму*, *тугу*, *смутку* людини, дібраний когнітивно ономасіологічний підхід, який розкриває процеси творення номінативної одиниці через лінгвопсихоментальні операції встановлення семантичної і формальної залежності між мотиватором і похідною номінативною одиницею (мотивованим знаком) на підставі зв'язків різних компонентів структури знань про позначуване в етнічній свідомості” [19, 401], для запропонованого дослідження – це мовні картини світу представниками українського й угорського соціумів.

Також зазначені дієслова досліджені поліситуаційним методом або ситуативно-подієво-пропозиціональний, розроблений Н. Лебедевою, у якому основною одиницею плану змісту дієслова є ситуатема, під якою розуміється “відкрита одиниця плану змісту зі складною архітектонікою, що включає різні ситуації (пропозиції), марковані лексичним і морфемно-дериваційним елементами плану вираження дієслова” [15, с. 5]. Ситуатема поділяється на асертивну (лексиколізовану ситуацію, що містить елементи, які потрапили в комунікативний фокус мовця) і периферійні, що складається з суміжних ситуацій (ретроспективних, перспективних, паралельних). Периферійні розділяються на ближні, дальні та крайні. Такий поділ зумовлений тим, що одні ситуації знаходяться в асертивній частині, а інші «за кадром» [15].

У вивченні емоції *суму/печалі* неспоріднених мов, яка виражена дієсловами, послуговував когнітивно-ономасіологічний підхід, саме він дає змогу спостерігати за речами та явищами і думками про них та добором мовних

засобів. Типологія мотиваційних процесів, запропонована О.О. Селівановою, якнайповніше відображає процеси мотивації для номінацій. Науковиця мотивації (системні відношення у лексиці) поділяє на: пропозиційно-диктумну, асоціативно-термінальну, модусну, змішану та міфологемну [19].

Модусна мотивація сенсорно-психологічного типу оцінки є метонімічною, та використовується на позначення цілого за суміжністю лише за його оцінно-сенсорним сприйняттям. У досліджуваних дієсловах на позначення психоемоційного стану *суму/печалі* переважно є метафоричною.

Емоції ми розуміємо як біологічно обґрунтовані психологічні стани, що виникають у результаті нейрофізіологічних змін, по-різному пов'язані з думками, почуттями, поведінковими реакціями і ступенем задоволення чи страждання [4]. Вони є особливим класом психічних процесів, пов'язаних з потребами і мотивами, які відображають у формі безпосередньо чуттєвих переживань значимість діючих на людину явищ і ситуацій. Це «сильні почуття, викликані обставинами, настроєм або відносинами з іншими людьми» [5].

Умовою чи рушійною силою для перебування суб'єкта в тому чи іншому психофізіологічному стані є емоції, які за наявності відтінків задоволення поділяємо на позитивні та негативні. До негативних відносять такі емоції, як: (горе (скорбота), невдоволення, туга, сум, сумнів, нудьга, розпач, засмучення, які породжуються відхиленням обставин від параметрів життєдіяльності конкретної людини як особистості.

Наведемо ряд визначень для негативних емоцій як їх трактують психологи.

Нудьга – вид негативно окресленої емоції, пасивний стан, для якого характерно зниження активності, недостатність зацікавленості до діяльності, що відрізняє її від апатії. Вона може з'явитися, коли здатності людини більше, ніж можливості для їх реалізації [5].

Сум – емоція, що характеризується сприйняттям світу у мінорних відтінках. В такому стані все навколо здається чужим, не занадто ворожим, проте і не дружнім. Причиною суму може стати будь-яка важка подія – розлучення з близькими, погіршення здоров'я, втрата матеріальних цінностей або занепад духу [5].

Поділяють сум на світлий та тужливий. Тужливий – занурення свідомості у безпросвітну темряву, світлий же – перемішує провали та спалахи доброго [5].

Журба – негативна емоція, що виникає як наслідок незадоволеності певних потреб. Журба – протилежність до радощів і знаходиться близько до суму, туги та скорботи. Журливого стану характерна споглядальність та пасивність в діях [5].

Смуток – стан, пов'язаний з уявними сподіваннями або з неотриманням потрібного або бажаного. Він співзвучний з приниженням, тому що людина вважає себе обділеною і через це пригніченою. Людина у смуті схильна до апатії, занепаду сил, перестає цікавитись тим, чим цікавилась колись і, тим, що відбувається навколо. В цьому стані присутні певна безнадія та нудьга [5].

Поява негативних базових емоцій залежить від біологічного й соціального факторів. Емоцію суму К.Е. Ізард фіксує в сумові, нудьзі, самотності, ізольованості, приписуючи їй найменший рівень напруження серед негативних базових емоцій. Цікаво, що емоція суму може зумовити

“компульсивну поведінку”, “низьку толерантність до фрустрації”, “слабко виражену індивідуальність”, “неспроможність переносити біль”. К.Е. Ізард вважає, що соціалізація печалі через часткове заохочення й змішані форми соціалізації може призвести до порушень процесу формування особистості. Як і для інших базових емоцій, дослідник виокремлює для суму три способи регулювання: 1) активація іншої емоції для усунення чи зниження інтенсивності вихідної печалі, 2) переключення уваги й мислення, 3) напруження довільно керованих м'язів і фізичної активності [9, 210–211]. Отже, базовими емоціями можна маніпулювати, роблячи установку на успішну життєдіяльність індивіда в даному суспільстві.

Посилаючись на взаємодію суму з іншими афектами й афективно-когнітивними інтеракціями, К.Е. Ізард моделює структуру *горя*. Головною його причиною, за свідченням дослідника, є втрата дорогої людини. Втрата класифікується за кількома напрямками: а) хронологічно – тимчасова (розлучення) або постійна втрата (смерть), б) просторово – реальна або уявна втрата, в) структурно – фізіологічна або психологічна втрата.

При цьому детермінанти горя умовно поділяються на три рівні: 1) біологічні, 2) соціокультурні, 3) психологічні, які поєднуються між собою [9, 213]. Окрім того, К.Е. Ізард намагається через розповідь пацієнтки Шеріл чи її щоденники провести розмежування між тугою й *депресією*. Депресія інтерпретується як складний патерн, що містить емоцію суму, різні комбінації емоції гніву, емоцію відрази, емоцію презирства, емоцію страху, емоцію провини й збентеження. Причини депресії пояснюються неспроможністю людини впоратися з будь-якою втратою [9, 236–238].

Етимологічно *печалитися* походить від праслов'янської *pekti, 'пекти', споріднене з литовським kepti 'пекти', латвійським sept (<балтійським petó), давньоіндійським rácati 'варить, пече, смажить', а для позначення фізичного стану печія вказує на 'печію, нудоту'. [8, 329].

Походження слова *журитися* пов'язуємо з словенським gúratì 'зношувати, притупляти, мучити', готським gauřs 'журний, сумний', gauřjan 'журити, смутити' давньоверхньонімецьким gorag 'жалюгідний, сумний', ірландським, 'хворобливість', давньоіндійським ghōráh 'страшний, жакливий', пруським gūřns 'бідний', литовським gūrti 'кришитися, слабнути, занепадати' [6, 210]. Фіксуємо, що первинна номінація позначала фізичний стан суб'єкта, як і для більшості дієслів, які позначають психоемоційні стани.

Ситуаема СУМУВАТИ “пройматися почуттям суму, журби; удаватися в тугу, журитися” є асертивною в ряді подібних, що вказує на відповідну емоцію. *Так йому обридло все в господі і в полі, як приборканому степовому птаху. Сумує та й сумує козак* (Пантелеймон Куліш, Вибр., 1969, 96); *Не сумуй, що врода Опадає з личка* (Павло Грабовський, I, 1959, 336); *Не сумуй! Ще нам сонце всміхнеться* (Володимир Сосюра, I, 1957, 248); *Образно. В гай Ставочок чистий висихає, Де ти купалася колись. І гай сумує, похилився* (Тарас Шевченко, II, 1963, 10); *Серед лісу сумує давня руїна з панських мурів* (Степан Васильченко, III, 1960, 222);* *У порівняннях. В листі сухім Вітер зітха, мов дріада сумує, Із жалем глухим* (Леся Українка, I, 1951, 28) [21, с. 841].

Позначення такого емоційного стану виникло на ст.-сл. ґрунті, пов'язане з “сумніватися”, походить від псл. значення “підозра”, “припущення” [8, 474].

Ситуація СУМУВАТИ представлена численним семантико-дериваційним і морфолог-дериваційним потенціалом як ЛСВ дієслова сумувати, так і його синонімів: *засмутитися* (стати смутним, невеселим), *посмутніти*, *посмутитися*, *посмутнішати*, *посумніти*, *посумнішати*, *закритися*, *розсумуватися*, *потьмаритися*, *запечалитися* розм., *опечалитися* розм., *осмутитися* рідко, *осмутніти* рідко, *задосадувати* рідко, *помаркотніти* діал.; *присмутитися* розм., *притьмаритися* рідко, *притьмитися* діал. (трохи). Недок.: *засмучуватися*, *сму́тїтися*, *сму́тїти*, *зажу́рюватися*, *жу́рїтися*, *потьма́рюватися*, *опеча́люватися*, *осму́чуватися*, *притьма́рюватися*. Зненацька Софія засмутилась і похилила голову, їй таки жаль звідси їхати (Леся Українка); – Ага... – засоромилася Одарка. І в наступну мить помітно посмутніла, відвернулася (І. Ле); *Зажурився Тарас Григорович, і на сторінках його крихітної книжечки з'явилися сумні рядки про те, що не гріє сонце на чужині...* (З. Тулуб); *Запечалилася знову Горпина, запечалилася, аж зчорніла з журби на виду* (Л. Яновська); *Батько охмурнів, повісивши голову, а мати, голівоньку схиливши, осмутніла* (Марко Вовчок); – *Без людей не можна обійтися: оце сьогодні, наприклад, як задосадувала я, самотня* (Л. Яновська); *Дівчата помаркотніли і похилили головки в землю* (Марко Черемшина); *Задоцило, і фільмування довелось припинити. Ягуар Ягуарович присмутивсь* (О. Гончар) [20].

Ближню периферію складає значенням “горювати, тужити за ким-, кого-небудь”. *Мала [Ліда] для всіх любов.. За тою з моїх сестер буду я сумувати, мамо, доки мого життя...* (Ольга Кобилянська, II, 1956, 310); – *За Україною все сумуєте? – Нема коли особливо сумувати: на оборону працюємо...* (Олесь Гончар, III, 1959, 180); – *Не сумуй же тут без мене. я швидко повернуся* (Михайло Коцюбинський, I, 1955, 360);* *Образно. Сумують комини без диму,.. Минають місяці, – село Навік замовкло, оніміло і кропивою поросло* (Тарас Шевченко, II, 1963, 171); *За вірним серцем побратима і за дівочими очима Сумує пісня на землі* (Михайло Стельмах, V, в 1963, 149) [21, с. 841].

Ближню периферію, хоч і рідше, становить також значення “нудьгувати”, тобто “відчувати гнітючий душевний стан від бездіяльності, відсутності розваг, інтересу до навколишнього”, “знемагати від бездіяльності, одноманітності кого, чого-небудь”, “перебувати в пригніченому стані”. *Весело, розкішно жила генеральша. Не сумували ї генеральські дочки* (Панас Мирний, I, 1949, 198). *Дівчата сиділи в кімнаті з відчиненим вікном і нудьгували* (Ю. Яновський); *Нудився [Антосьо], марудився, чогось хотілось – і сам не знав чого* (А. Свидницький); *В цей день [неділю] працювати – від Бога гріх, а від людей – сором. Тож і доводилось скніти в самоті з думами своїми* (І. Цюпа); *Відчувши в собі неспокій, ..Ольга сумувала, хандрила, не знаходила собі місця* (А. Іщук); *Терентій поснував по подвір'ї, ..зайшов до хати, щось буркнув Дарині, яка все кисла після смерті дитини* (М. Стельмах) [21, с. 841].

Ситуація “зазнавати моральних мук, переживань” в українській мові передається дієсловом СТРАЖДАТИ, однак її первинне значення вказує на фізичний стан суб'єкта.

Ідіома *сумувати сумом* – “дуже журитися” також входить до дальньої периферії – *Мені було жалко її... було мені страшно... я сумувала сумом об її... от і виплакала, що одужала втіха моя!* (Марко Вовчок, I, 1955, 160). [21, с. 841].

Дальню периферію утворюють різні синоніми дієслова *сумувати* (пройматися почуттям суму, журби), *журитися*, *печалитися*, *сму́тїтися*,

тужити підсил., побиватися підсил., вбиватися [убиватися] підсил., смуткувати розм. крушиться заст., фольк., банувати діал., (запозичення з угорської), печалувати діал., печалуватися діал., нудьгувати, скучати (за ким-чим, без когочого і без додатка – сумувати без когось, чогось). – Не сумуй. Чи що тебе мучить? Скажи відверто: що тобі в нас не так? (О. Гончар); Христя сумувала, журилася, а часом сама гірко плакала (Панас Мирний); Печалиться й печалиться чогось дівчина. Уже б і заміж пора йти, але не виходить, хоч і траплялися добрі люди (М. Стельмах); Це була їхня [старих] звичка: коли одне смутилося, друге обов'язково мусило розважати (Ю. Яновський) [21, с. 841].

В угорській мові емоція на позначення психічного відчуття печалі представлена асертивною ситуатемою SZOMORKODIK. Значення сумного психічного стану, наповнення сумом з відповідним виразом обличчя, поведінкою, становить ближню периферію ситуатемами. *Min szomorkodol? Nagyon szomorkodik, hogy így elhagyták. / Ne szomorkodj, édes rózsám, érettem, Tiéd leszek még ebben az életben. Ne szomorkodj, pajtás! Ott szomorkodik a sarokban. / Mikor a juhász bort iszik, Szürke szamár szomorkodik.* (народна) *Szép fiú volt, szomorkodott, forró teli szájjal szidta a zsarnokságot.* (Ady Endre) [A toronyból] *nézegette a világot. Úgy szomorkodott itten, mint a csókák* (Krúdy Gyula) [1].

Ситуатема ELSZOMORKODIK, ELBÚSUL також входять до ближньої периферії та позначають відчуття суму, що межує з горем. *A legény elbúsult a babája szavain. / Nagyon elbusúla Bence e beszéden* (Arany János). *Elbúsulom én magamat, Mert elhagytam galambomat (nép.költés). Elbúsulta magát Lajos igen rajta* (Arany János). *Bandit rettenetesen félti, hogy el ne búsulja magát abba a tömlőcb.* (Móricz Zsigmond). *Órákig elbúsul magában. Napestig elbúsult árva sorsán* [1].

Конситуації, позначені дієсловами *bánkódik, búsul, búslakodik, lógatja az orrát, kesereg, csügged, búsong*, складають як ближню, так і дальню периферії ситуатемами SZOMORKODIK.

Ситуатема BÁNKÓDIK має значення “нудитися, відчувати печаль протягом тривалого часу”, “журитися через когось”: *bánkódik az után a leány (legény) után. Férje halálán bánkódik. / Azért ne bánkódjál én jó vitéz társam, | ürülj minden gondoktul.* (Balassi Bálint) *Megtámasztom vándorbotom, És összetéve két kezem Bánkódom és emlékezem* (Tompa Mihály) [1].

Ситуатема BÚSUL маркує такий стан, як “відчуття суму; хандри”: *Búsul gyermeke sorsa miatt.* (буквально) *Nagy a feje, búsuljon a → ló. Szóláshasonlat(ok): búsul, mint a kárvallott → cigány. / Magyar ember már busúlt sok Századig.* (Vörösmarty Mihály) *Ott fönn, ahol most vén harang dalol, | Dugonics András búsult valahol.* (Juhász Gyula). *Ne búsulj v. sose búsulj miatta: ne törődjél vele, vedd el a gondját!* [1].

Ситуатема BÚSLAKODIK має значення “нудитися, перебувати в тривалому періоді суму”: *Mit búslakodol itt magadban? / Ti földi nép.ek, Oly búslakodva nézlek* (Tóth Árpád) [1].

Дальня периферія асертивної семи SZOMORKODIK *lógatja az orrát* маркує стан людини, що звішує голову, звішує свій капелюх у руці і т. д., тобто перебуває в сумному стані: *Lógatja a → fejét; (csak) a lábát lógatja: (átv.itt értelemben, також фамільярно) lustálkodik, lopja a napot; (фамільярно) lógatja az orrát: búsul, el van szontyolodva. A vízbe lógatta a lábát. / Húzd rá cigány, megittad az árát, Ne lógasd a lábadat hiába.* (Vörösmarty Mihály) *Kalapját a kezében lógatva, vidáman sétált mellettem.* (Gárdonyi Géza) *A legnagyobb urak se szégyelték überciherüket [felöltőjüket] a karjukon*

lógatni. (Krédy Gyula) *Matyi szomorún lógatja az orrát.* (Móricz Zsigmond). Тут дієслівні позначення суму мають розмовно-побутовий і фамільярний характер [1].

У значенні “впадати у відчай” функціонує ситуаема CSÜGGED, яка також є складником крайньої периферії: *Ne csüggedj! Amikor láttam, hogy csügged, elkezdtem vigasztalni.* / *Múzsám, ne csüggedj! bár vak irígyeid Kancsal szemekkel rád hunyorítanak.* (Csokonai Vitéz Mihály) *Ne csüggedj a jók pályáján!* (Berzsenyi Dániel) Образно: *A lámpa csügged, az éjféli setét* (Arany János) [1].

Поетично вживана ситуаема BÚSONG зі значенням “перебувати в стані меланхолії, хандрити” також перебуває в периферійній крайній зоні: *S te nem danolsz, mit búsongsz Júlia?* (Madách Imre) *Ki tudja, hogy holnap mint lesz? / Tán busongva nem emlékszem.* (Ady Endre). (Образно) / *Ősz húrja zsong, | jajong, busong | a tájon.* (Tóth Árpád) *csöndes, komoly hajfürtje a fején | szegényesen búsong fakulva s árván | mint holt leányé a koporsópárnán* (Kosztolányi Dezső) [1].

Таблиця

	СУМУВАТИ, СТРАЖДАТИ, ТУЖИТИ, ПЕЧАЛИТИСЯ	SZOMORKODIK, ELSZOMORKODIK, ELBÚSUL
Ядро дієслова	<ul style="list-style-type: none"> o “пройматися почуттям суму, журби; o удаватися в тугу, журитися” 	SZOMORKODIK – значення сумного психічного стану, наповнення сумом з відповідним виразом обличчя, поведінкою
Ближня периферія дієслова	<ul style="list-style-type: none"> o “горювати, тужити за ким-, когонебудь”; o “нудьгувати”, тобто “відчувати гнітючий душевний стан від бездіяльності, відсутності розваг, інтересу до навколишнього”; o “знамагати від бездіяльності, одноманітності когочого-небудь”; o “перебувати в пригніченому стані”; o “зазнавати моральних мук, переживань” в українській мові передається дієсловом СТРАЖДАТИ 	SZOMORKODIK – відчуття суму, що межує з горем; o BÁNKÓDIK – “нудитися, відчувати печаль протягом тривалого часу”; o “журитися через когось”; BÚSUL маркує такий стан, як “відчуття суму; хандри”; o BÚSLAKODIK має значення “нудитися, перебувати в тривалому періоді суму”
Дальня периферія дієслова	<ul style="list-style-type: none"> o сумувати сумом – “дуже журитися”; o <i>вдаватися в тугу,</i> o <i>боліти душею;</i> o <i>вішати голову;</i> o <i>боліти серцем;</i> o <i>сповивати журбу;</i> o <i>упадати серцем;</i> o <i>тліти серцем</i> o <i>сохнути з печалі</i> 	SZOMORKODIK <i>lógatja az orrát</i> маркує стан людини, що звішує голову, звішує свій капелюх у руці і т. д., тобто перебуває в сумному стані
Крайня периферія дієслова		<ul style="list-style-type: none"> o “впадати у відчай” функціонує ситуаема CSÜGGED, яка також є складником крайньої периферії; o поетично вживана ситуаема BÚSONG зі значенням “перебувати в стані меланхолії, хандрити”

Дієслівні позначення емоції смутку, суму мають розгалужену словотвірну систему українських дериватів, розширену не тільки префіксами, а й іншими афіксами, що дають змогу помітити різноманітні відтінки у значеннях: *по-сму-т-н-і-ти, по-сму-т-у-ти-ся, по-сму-т-н-і-ш-а-ти, по-сум-н-і-ти, по-сум-н-і-ш-а-ти, за-кр-у-ти-ся, роз-сум-ува-ти-ся, по-тьм-а-р-у-ти-ся, за-печал-у-ти-ся, о-печал-у-ти-ся, о-сму-т-у-ти-ся, о-сму-т-н-і-ти, за-до-сад-ува-ти, по-мар-к-от-н-і-ти.*; *при-сму-т-у-ти-ся, при-тьма-р-у-ти-ся, при-тьм-у-ти-ся*; з граматичним показником недоконаного виду: *за-сму-ч-ува-ти-ся, сму-т-у-ти-ся, сму-т-н-і-ти, за-жур'-ува-ти-ся, жур-у-ти-ся, по-тьм-а-р'-ува-ти-ся, о-печал'-ув-ати-ся, о-сму-ч-ува-ти-ся, при-тьм-а-р'-ува-ти-ся.*

Дієслова на позначення психічного стану суб'єкта загалом вирізняються тим, що при творенні можуть мати основи, ускладнені основи формотворчими афіксами, які, хоч і не змінюють лексичного значення дієслова, однак вказують на інші ситуаційні різновиди. Так, перебування суб'єкта в тому чи іншому психічному/емоційному стані може бути проявлене більшою чи меншою мірою [14, 122–132]. Передачу таких станових різновидів мовними засобами можна простежити за варіативністю добору афіксів: *по-сму-т-н-і-ти, по-сму-т-у-ти-ся, по-сму-т-н-і-ш-а-ти; о-сму-т-н-і-ти, о-сму-т-у-ти-ся; при-тьм-у-ти-ся, при-тьма-р-у-ти-ся.* І хоч формально наведені деривати є дієсловами доконаного виду, однак можна простежити різний ступінь прояву стану разом з ознакою, її поетапність, поступовість, інтенсивність, яку умовно можна поділити на три складники: злегка чи меншою мірою, повною мірою, найбільшою мірою. Також можуть вказувати на кількісний склад суб'єктів: *Раптом обличчя і в мамі, і в бабусі посмутили* (Ів., Таємниця, 1959, 130) [22, 349]. *І Пізно ввечері хлопці поверталися з худобою додому. В куряві помалу їхали на конях і мовчали – посмутилися* (Головко, І, 1957, 95) (переважно про всіх чи багатьох) [23, 349]. *І Тітка сміялася, прикривши вуста долонею. А потім враз, наче тінь лягла на її обличчя, посумнішала* (Томч., Готель., 1960, 249) [23, 390].

Підсумовуючи, зазначимо, що метафоричними мотиваторами дієслівної семантики суму/печалі в обох мовах є здебільшого гешталти зорової концептосфери. В основі цих мотиваторів лежать мімічні й пантонімічні рухи (очей і голови) людини. Тут характерним є змішаний тип мотивації: модусний сенсорно-психологічний і гештальтний різновид асоціативно-термінального типу мотивації.

Широка кількісна та якісна палітра морфемно-дериваційних елементів плану вираження дієслова та різноманіття синонімічних олиць на позначення стану печалі подає картину взаємодії синтагматики та парадигматики, мови та мовлення, мовної свідомості та мислення, а відтак – когнітивізму та функціоналізму.

Список використаних джерел:

- [1] A magyar nyelv értelmező szótára. <http://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara/elolap.php>
- [2] Damasio, Antonio (1998). *Emotion in the perspective of an integrated nervous system*. *Brain Research. Brain Research Reviews*. 26 (2–3): 83–86. doi:10.1016/s0165-0173(97)00064-7. PMID 9651488.
- [3] Ekman, Pol; Davidson, Richard Dzh. (1994). *The Nature of emotion: fundamental questions*. «*Emotional processing, but not emotions, can occur unconsciously*». New York: Oxford University. P. 291–93. ISBN 978-0195089448.

- [4] Ekman, P., Friesen, W., Ellsworth, P. (1972) *Emotion in the Human Face*. N. Y.: Pergamon Press, 191 p.
- [5] Emotion (2021) Definition of Emotion by Oxford Dictionary on Lexico.com also meaning of Emotion. Lexico Dictionaries.
- [6] Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Etymological dictionary of the Ukrainian language]: (1985). / [za red. O. S. Melnychuka]. Kyiv : Naukova dumka. T. 2 : D – K. 569 s.
- [7] Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Etymological dictionary of the Ukrainian language]: (2003). / [za red. O. S. Melnychuka]. Kyiv : Naukova dumka. T. 4 : N – P. 657 s.
- [8] Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Etymological dictionary of the Ukrainian language]: (2006). / [za red. O. S. Melnychuka]. Kyiv : Naukova dumka. T. 5 : R – T. 704 s.
- [9] Yzard, K. E. (2008). *Psykhologhiya emotsyi [Psychology of emotions]* [per. s anhl. V. Mysnyk, A. Tatlybaeva]. SPb. : Pyter. 464 s.
- [10] Kabanak, Mishel (2002). "What is emotion?" *Behavioural Processes*. "Emotion is any mental experience with high intensity and high hedonic content (pleasure/displeasure)". 60(2): P. 69–83.
- [11] Magyar szalások közmondások abatbáziso. https://baranyilaszlolsolt.com/pciskola/TAMOP-4_2_5-09_Magyar_szolasok_kozmondasok_adatbazisa.pdf
- [12] Panksepp, Yaak (2005). *Affective neuroscience : the foundations of human and animal emotions*. «Our emotional feelings reflect our ability to subjectively experience certain states of the nervous system. Although conscious feeling states are universally accepted as major distinguishing characteristics of human emotions, in animal research the issue of whether other organisms feel emotions is little more than a conceptual embarrassment». New York: Oxford University. P. 9. ISBN 978-0195096736.
- [13] Lebedeva, N. B. (1999) Polysytuatyvnost hlaholnoi semantyky (na materyale russskykh pefyksalnykh hlaholov) [Polysituationality of verb semantics (on the material of Russian prefixal verbs)]. Tomsk: Yzd-vo Tomskoho un-ta,.
- [14] Lebedeva, N. B. (2000). Sytuatema y tekst [Situation and text]. *Chelovek - kommunykatsiya - tekst*. 4 / pod red. A. A. Chuva-kyna. Barnaul: Yzd-vo Alt. un-ta. S. 183–187.
- [15] Lebedeva, N. B. (2010). Polysytuatyvnyi analiz hlaholnoi semantyky [Polysituational analysis of verb semantics] / otv. red. O.Y. Blynova. 2 yzd., yspr. y dop. M.: Knyzhnyi dom «LYBRO-KOM».
- [16] Lebedeva, N. B. (2012). Mnogosloinost leksycheskoi semantyky y situatema kak polysytuatyvnaia struktura [Multilayered lexical semantics and situation as a polysituational structure]. *Vestnyk Cheliabynskoho hosudarstvennoho unyversyteta. Fylohohiya. Yskusstvovedenye.. Vyp. 63. 5 (259). S. 92–97.*
- [17] Selivanova, O. O. (2008). Kohnityvna kontseptsiiia slovotvirnoi motyvatsii [Cognitive concept of word-formation motivation]. *Problemy zahalnoho, hermanskoho ta slovianskoho movoznavstva. Do 70-richchia prof. V. V. Levytskoho: [zb. nauk. prats]. Chernivtsi : XXI. S. 379–389.*
- [18] Selyvanova, E. A. (, 2000). Kohnityvnaia onomasyolohyi [Cognitive onomasiologya]. Kyev : Fytosotsyotsentr. 248 s.
- [19] Selivanova O. O. *Suchasna lnhvistyka : terminolohichna entsyklopediia / Olena Oleksandrivna Selivanova. – Poltava : Dovkillia-K, 2006. – 716 s.*
- [20] Slovník_sinonimiv ukrainskoi movu. http://ukrainskamova.com/publ/slovník_sinonimiv/21
- [21] Slovnyk ukrainskoi movy [Dictionary of the Ukrainian language] : v 11-ty t. [za red. I. K. Bilodida]. – K. : Vyd-vo "Naukova dumka", 1973. T. 4 : I–M. 840 s.
- [22] Frazelohichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Phraseological dictionary of the Ukrainian language]. (1993) U 2 kn. / [uklad. V. M. Bilonozhenko ta in.]. Kyiv : Nauk. dumka. Kn. 1. 528 s. Kn. 2. S. 529–980.

- [23] Frazelohichnyi slovnyk [Frazelohichnyi slovnyk.] <http://svitslova.com/idioms-dictionary.html>
- [24] Khanykina, N. V. (2015). Metodyka polisytuatsiino-onomasiolohichnoho analizu motyvatsii diieslivnoi semantyky fizychnoho i psykhychnoho staniv subiekta [Methods of polysituational-onomasiological analysis of motivation of verb semantics of physical and mental states of the subject]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvystychnoho universytetu. Serii filolohiia*. 18, 2. S. 195–202.
- [25] Khanykina, N. V. (2021). Motyvatsiina osnova diiesliv na poznachennia psykhoemotsiinoho stanu radosti v ukrainskii ta uhorskii mova. *Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia*. Scientific Publishing Center «InterConf». Rome (Italy). 19.02.2021. <https://www.interconf.top/archive.html>.

The scientific periodical

GRAIL OF SCIENCE

№ 38 (April, 2024)

with the proceedings of the II Correspondence International Scientific and Practical Conference «Open science nowadays: main mission, trends and instruments, path and its development» held on April 12th, 2024 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) and LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria).

Journal's frequency: monthly

All materials are reviewed. The editorial office did not always agree with the position of authors. Authors are responsible for the accuracy of the material.

Contacts of the editorial offices:

- 21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81; NGO «European Scientific Platform» *[Owner of the journal]*
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.
- 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Signed for publication 12.04.2024.

Format 60×84/16. Offset paper.

Arial & Open Sans typefaces.

Digital printing. Circulation of 100 copies.

Conventionally printed sheets 35,59.

Order № 57991.

Printed from the finished original layout.

Publisher [printed copies]:

Sole proprietorship - Gulyaeva V.M.

08700, Ukraine, Obuhiv, Malyska str. 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Certificate of the subject of the publishing

business: ДК № 6205 of 30.05.2018.

Наукове періодичне видання

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 38 (квітень, 2024)

за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Open science nowadays: main mission, trends and instruments, path and its development», що проводилася 12 квітня 2024 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Щомісячне видання

Всі матеріали пройшли рецензування. Редакція не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори.

Контактна інформація редакції:

- 21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18/81; ГО «Європейська наукова платформа» *[власник журналу]*
Тел.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.
- 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Підписано до друку 12.04.2024.

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Arial & Open Sans.

Цифровий друк. Тираж: 100 примірників.

Умовно-друк. арк. 35,59.

Замовлення № 57991.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Виготовлювач [друкованої продукції]:

Друкарня ФОП Гуляєва В.М.

08700, Україна, м. Обухів, вул. Малишка, 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи: ДК № 6205 of 30.05.2018.